05/08/2019

Τα κάλαντα του καλοκαιριού στα παρχάρια του Πόντου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Τα παρχάρια βρίσκονταν σε ψηλά σημεία των βουνών, ήταν προσήλια, διέθεταν αρκετό νερό και ήταν προφυλαγμένα από τους δυνατούς ανέμους. Επρόκειτο στην ουσία για λιβάδια όπου βοσκούσαν τα ζώα κατά τη διάρκεια των τριών θερινών μηνών. Ωστόσο, πολλές φορές τους λιβαδότοπους, στα υψώματα του Πόντου, τους σκέπαζε πυκνή ομίχλη και καταχνιά κατά τους ζεστούς μήνες του καλοκαιριού. Γι' αυτό όταν επί 10-15 μέρες ο καιρός ήταν συννεφιασμένος και βροχερός, περιφέρονταν νέοι στις καλύβες των παρχαριών και τραγουδούσαν «κάλαντα», για να καλυτερέψει ο καιρός, να αιθριάσει.

Οι νέοι τραγουδούσαν στα παρχάρια και μάζευαν φιλοδωρήματα από τις παρχαρομάνες για να έρθει η καλοκαιρία:

«Θεία, θεία, τυροθεία,
έβγα έξ' και τέρεν τ' άστρα
μεις εποίκαμε τ' ευδίας
κι έρθεν η καλοκαιρία».
[Θεία, θεία, τυροθεία,
έβγα έξω να δεις τ' άστρα
κάναμε εμείς της «ευδίας»
και ήρθε καλοκαίρι.]

Οι παρχαρομάνες, οι αφέντρες των λιβαδιών, για να ξορκίσουν την ομίχλη έλεγαν «Δείσα, δείσα δεισόκολε, εφτά καβελαρόκολε, έχ’ κι έρ’τε Αλής ο Τουραλής με τα χοντρά με τα ψιλά με τα βελονομύτια, οπίσ’, οπίσ’, οπίσ’, οπίσ’, να βάλει ατο ο λύκον ‘ς σο τρυπί σ’» [Δείσα, δείσα κολόδεισα που έχεις (παχιά) καπούλια για εφτά καβαλάρηδες, έρχεται ο Αλής ο Τουραλής (δαίμονας) με τις χοντρές, με τις ψιλές με τις βελονομύτες. Πίσω, πίσω, πίσω, πίσω που να σου βουλώσει ο λύκος (δαίμονας) την τρύπα].

Pontos-news με πληροφορίες από την Εγκυκλοπαίδεια ποντιακού ελληνισμού, εκδ. Μαλλιάρης-Παιδεία, Θεσσαλονίκη